

İBN-İ SİNA

KÜLTÜR VE EDEBİYAT KULÜBÜ
2023

İbn-i Sina, tıp dünyasına büyük katkı sağlayan, geliştirdiği tedavi yöntemleri günümüzde dahi kullanılan bir hekimdir. Avrupa'da "Avicenna" ve "Hekimlerin Prensi" olarak anılan İbn-i Sina'nın kaleme aldığı eserler, Batı tıbbının başlıca kaynağı olmuş ve ders kitabı olarak okutulmuştu. Tıbbın yanı sıra felsefesi ile de tanınan İbn-i Sina, ilmi ile pek çok düşünür üzerinde derin izler bırakmış; Batı dünyasını derinden etkileyerek bilimin gelişmesinde ve şekillenmesinde öncü rol oynamıştı.

Öyle ki Batılılar, kendilerine ait eserleri anlamada dahi İbn-i Sina'nın eserlerindeki şerhlerden faydalanmışlardı.

İBN-İ SİNA, BATI BİLİMİNİ NASIL ŞEKİLLENDİRDİ?

İbn-i Sina'nın bilimsel, felsefi ve teolojik görüşleri, Avrupa'da Albertus Magnus, St. Thomas, Duns Scotus ve Roger Bacon gibi birçok önemli şahsiyet üzerinde derin izler bırakmış; Batı dünyasını derinden etkilemiş ve bilimin gelişmesinde öncü rol oynamıştı.

Batıda "Avicenna" olarak bilinen ve İslam uygarlığının altın çağında yaşayan İbn-i Sina, Avrupa'ya damga vuran İslam âlimlerindendi. İbn-i Sina, hem filozof hem de hekim olarak Avrupa'yı büyük ölçüde etkilemişti.

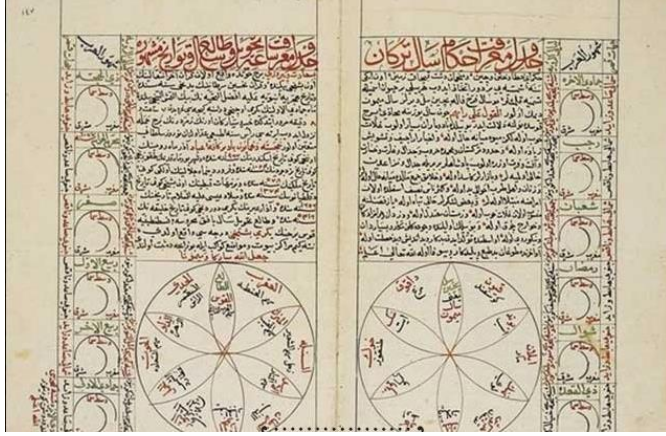
İBNİ SİNA'NIN TÜM ESERLERİ LATİNCEYE ÇEVİRİLDİ

İbn-i Sina'nın eserleri, Avrupa'da 1200'lü yıllarda tanınmaya başladı. Bu konuda, Endülüs coğrafyasında Toledo gibi şehirlerde Arapça eserlerin Latinceye çevrilmesi etkili oldu. Ancak Batılılar, İbn-i Sina gibi önemli İslam âlimlerinin eserlerini orijinal dili olan Arapçadan da okuyup incelediler.

ARTAN İLGİ PAPALIĞI HAREKETE GEÇİRMİŞTİ

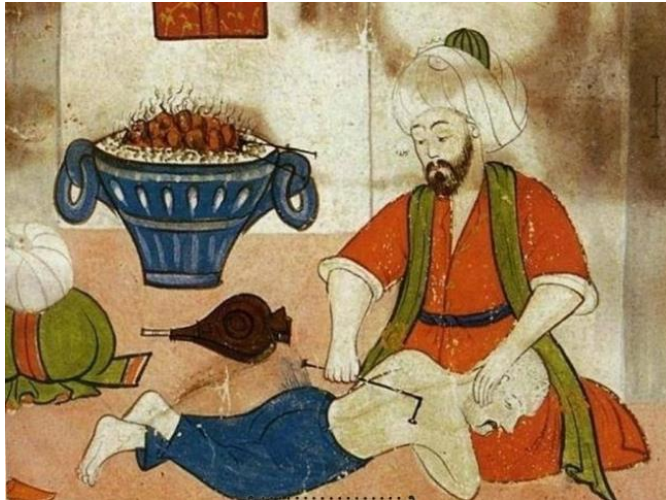
İbn-i Sina'nın felsefesinin Avrupa'daki eğitim kurumlarının programlarına girmesi ile Müslüman felsefecilere artan ilgi, Papalık başta olmak üzere din kurumlarının tepkisini çekmiş; 1277'de bir

kararname ile bu eserlerin etkisindeki Aristotelesçilik yasaklanmıştı.

İBN-İ SİNA TIP OTORİTESİ OLARAK KABUL EDİLİRDİ

İbn-i Sina'nın tüm önemli eserleri Latinceye çevrilmiştir. Ancak Batılılar, İbn-i Sina'yı daha çok tıp alanında bir otorite olarak gördükleri için kısaca "Kanun" olarak anılan "el-Kanun fi T'ib" eserine özel ilgi gösterdiler. İbn-i Sina, Galen ve Hipokrat ile birlikte tıp otoritelerinden biri olarak kabul edilirdi.

'HEKİMLERİN PRENSİ' OLARAK ANIYORLARDI

Batı dünyasında İbn-i Sina, "Hekimlerin Prensi" olarak anılıyordu. İbn-i Sina'nın Kanun'u 13'üncü yüzyılın sonlarından itibaren Bologna, Padua ve Paris gibi önemli Batı üniversitelerinde ders kitabı olarak okutuldu. Rönesans dönemi ise bu esere verilen değer en yüksek dereceye ulaşmıştı.

'EL KANUN Fİ'T TİB' Tıp EĞİTİMİNDE ZORUNLU KİTAPTI

Kanun, 15'inci ve 16'ncı yüzyıllarda en çok basılan tıp kitaplarından biriydi. Kanun dışında İbn-i Sina'nın tıp, eczacılık ve felsefeyle ilgili diğer kitapları da Latinceye aktarılmıştı. Ancak tıp eserlerinin bazı bölümleri, Avrupalıların akademik anlamda daha çok ilgisini çekti. Kanun'un fizyoloji hakkındaki bölümü, üniversitelerin zorunlu eğitim materyaliydi.

AMELİYATLA İLGİLİ METİNLERİ TIBBIN VAZGEÇİLMEZ KAYNAĞIYDI

Eserin hastalıklar ve terapiyle ilgili bölümü, öğrencilere hazırlanan sınav soruları için standart kaynaklardan biriydi. Yine İbn-i Sina'nın ameliyatla ilgili metinleri, tıp dünyası için vazgeçilmez kaynaklardandı. Bu metinlerle eğitim gören öğrenciler, hastanelerde görev alarak kendilerini uygulamaya hazırlıyorlardı.

İBN-İ SİNA'NIN TIP İLMİ KADAR FELSEFESİ DE ETKİLİ OLDU

İbn-i Sina'nın felsefe eserleri, Batılı düşünürleri etkisi altına aldı. Albertus Magnus ve onun öğrencisi Thomas Aquinas, başta İbn-i Sina olmak üzere, Gazali ve İbn Rüşd'ün de

felsefesinden etkilendiler. Albertus Magnus'un 1245'te kaleme aldığı De Homine adlı eseri, İslam düşünürlerinin görüşlerini doğrudan aktaran ve değerlendirmeler yapan, Batı felsefesini etkileyen bir eserdir.

İBN-İ SİNA VE İBN RÜŞD'ÜN FELSEFESİNİ KARŞILAŞTIRDI

Thomas Aquinas, İbn-i Sina ve İbn Rüşd'ün fikirlerini karşılaştırmalı olarak almış, Commentary on the Sentences of Peter Lombard adlı eserinde her iki Müslüman âlimin bilgi felsefesi konusundaki açıklamalarını incelemiştir. Bu eserde, bazen İbn Rüşd'ün İbn-i Sina'ya karşı, bazen de İbn-i Sina'nın İbn Rüşd'e karşı fikirlerine yer vermiştir.

METEOROLOJİ İLE İLGİLİ BÖLÜMLER LATİNCESİNE ÇEVİRİLDİ

13'üncü yüzyılın başlarında yaşayan bir başka tercüman Alfred de Sareshal, Şifa'nın fizik bölümünden meteoroloji ile ilgili bazı kısımları Latinceye çevirdi. İskoçyalı çevirmen Michel Scot, İmparator II. Frederic'in isteği üzerine 1227'de Kitabü'l Hayevan'dan bazı bölümler çevirdi.

İbn-i Sina'nın Orta Çağ Avrupa'sında gördüğü bu ilgi, Batılıların zihninde masalsi bir imaj oluşmasına zemin hazırlamıştı. Avrupalılar İbn-i Sina'yı kimi zaman bir ermiş, kimi zaman bir simyacı, kimi zamansa bir prens olarak tasavvur ediyorlardı.